

MERYEM KORAY

meryem.koray@gmail.com

2019.08.30 04:00

Bodrum'dan Adalar'a umutsuzluktan Umut'a hiç Fazıl Say'ı dinlediniz mi?

Çok az sanatçının müziğini anlatmak için ustalık, mükemmellik gibi sözlerin ötesinde bir şeyler ararsınız; Fazıl Say bunlardan biridir.

Say'ın piyano ile ilişkisi sözcüklerle sınırlanamayacak kadar yoğundur; her dinlediğinizde yeniden şaşar, yeniden hayran kalır, ne diyeceğinizi bilemezsiniz.

Piyanonun başına oturan adam ustalıkla bazı tuşlara basan biri değildir yalnızca; kendisi piyano olup çıkmıştır... Öyle bütünleşir ki piyanosuyla, usta ve çalgı yek vücut hale gelir. O, müziği vücudu ve duygularıyla yaşarken, piyano da onunla dillenir, ustanın elinde her enstrümana, her duyguya dönüşebilen bir çalgı olup çıkar.

Say'da, bu çalma mucizesi gibi bir de üretme mucizesi vardır. Bestelediği senfoniler, şarkılarda klasik müzik, halk müziğinden ezgiler, cazın parıltılı seslenişleriyle buluşur, ortaya anıt gibi eserler çıkar.

Geçen hafta Turgutreis'te düzenlenen 15. Bodrum Müzik Festivali'nde, yine bu küçük mucizelerden birini yaşadım. İlk gece Say, Beethoven'ın 3 numaralı piyano konçertosunu çaldı; eser büyük, çalınışı muhteşem... Ne var ki, asıl afallamayı ertesi gece İbrahim Yazıcı'nın şefliğinde Bilkent Orkestrası tarafından çalınan Fazıl Say'ın UMUT Senfonisini dinlerken yaşadık. Dresden Filarmoni için bestelenen, Türkiye'de ilk kez çalınan Umut Senfonisi günümüzün karanlığını, şiddetini yansıtan bir eser... Bu konuda öyle başarılı ki, müziği dinlerken sanki karanlığın içinde süzülüyor gibi hissediyorsunuz; sonra birden notalar haykırışa, çığığa dönüşüyor, yaşanan şiddeti, savaşı hatırlıyor, ürperiyorsunuz. Eserde "umut" var mı dersanız, besteci, "eserin umut ettiği şey, dünyadaki kötülüklerin, terörün, savaşların bitmesi" diyor ama anladığım kadarıyla, eser küçük dokunuşlarla umudu yansıtsa da daha çok karanlığı iyi anlamamızı istemekte.

Halk müziğinden alınan küçük dokunuşlar kadar ve ondan da çok caz müziğine dönüşen yanlarıyla etkiledi beni; en çok bu yanını sevdim. Vurmali çalgılar nefesli çalgılarla düet yaparken, işte bu, klasik müziğin özgürce ve modern yorumu işte bu dedirtti bana...

Teşekkürler Fazıl Say...

Bodrum Müzik Festivali bundan ibaret değildi, kuşkusuz, ama İstanbul'a dönüşte kendimi Adalar'da yıllanmış tartışmalar içinde bulunca, biraz da ona değinmek şart oldu. Adalar'da en başta ulaşım sorunu olmak üzere uzun süredir yaşanan sorunlar var. Faytonların ve atların hali, Ada sokaklarının bisiklet rallisine çevrilmesi, hızla çoğalan akülü araçlar vs... Bu sorunlar üzerine yıllardır toplantılar yapılır, sayıştaylar düzenlenir, raporlar hazırlanılır ama hiç bir konuda yol alınmaz. Geçe hafta yeni yönetimle birlikte yine bir ulaşım sayıştayı toplandı; komisyonlar kuruldu, konuşulacak!... Belediye Başkanı önceliğinin yayalar olduğunu söylemekte ki, yerinde bir saptama. Ancak bu saptama yapılmışsa, çözümlerin çoktan ortaya konduğunu görmek gerek. Ayrıntıya giremem ama örneğin hafif raylı tramvay gibi toplu taşıma sisteminin, hem Adalar'daki çevreyi koruma, hem halkın yaşamını kolaylaştırmak için en akılcı çözüm olduğu yıllardır biliniyor, konuşuluyor... Neden gerçekleşmiyor dersenez, "rant ekonomisine dokunan her konuda olduğu gibi bu konuda da yerel yönetimlerin eli kolu bağlı görünüyor" demekten başka ne diyebilirim! Oysa Adalar'ın, tarihi mirası, doğal dokusu, köşkleri, bahçeleriyle göz bebeği gibi korunması gerektiği biliniyor; bu ilkel koşulları aştığında dünya çapında gözde bir mekan olması da mümkün.

Buna karşın Bodrum Turgutreis 15 yıldır uluslararası müzik festivaline ev sahipliği yapar, bununla anılırken, İstanbul'a bu kadar yakın, bu kadar olağanüstü bir mekan, kültür ve sanat açısından sığ, yollarda ölen atlar, bisiklet rallisine dönen sokaklar, yaşlılara alınıp gençlerin otomobil merakını gideren akülü araçlarla uğraşmakta... Evet, beyler, yöneticiler; bunlara el atmakla birilerinin çıkarına dokunacaksınız ama Adalar'ı yaşatmak istiyorsanız başka çaresi de yok!..